

Als dit nummer van Humanist op de post gaat is het precies 460 jaar geleden dat Maarten Luther 95 stellingen aan de slotkapel te Wittenberg bevestigde. Luther had uitstekend gevoel voor publiciteit, want de volgende dag, allerheiligen, zouden alle kerkgangers zijn kritiek op de Roomse Kerk lezen. Daardoor werd 31 oktober 1517 het begin van de kerkhervorming, die het Europa van de zestiende eeuw op zijn grondvesten deed schudden. Erasmus, die wel als Humanist wordt beschouwd, bleef tot zijn dood de R.K. Kerk trouw. Luther daarentegen stapte er uit – beter: werd er uit gezet. Hij was per se geen humanist, maar toch heeft ook hij, zij het ongewild, bijgedragen aan het geestelijk klimaat, waarin later het echte humanisme kon opbloeien.

A. Wd.

Politiek?

De verhouding tussen levensovertuiging en politiek staat weer regelmatig in de belangstelling. Een aktueel voorbeeld zijn de zogenaamde „niet-jood-verklaringen”. Een aantal landen wensen bij de visum-aanvraag een verklaring omtrent de godsdienstige gezindheid van de betrokkene ten einde joden de toegang tot het betrokken land te kunnen weigeren. Het is gebleken dat een aantal Nederlandse gemeenten bereid waren mee te werken aan deze diskriminatie tussen landgenoten. Terecht is daarop van verschillende zijden kritiek geuit, en is bovendien de vraag gesteld of het in het algemeen wel wenselijk is dat de overheid levensovertuiging registreert.

Volgens de artikelen 5 en 12 van het Besluit bevolkingsboekhouding is iedere burger verplicht alle inlichtingen te verstrekken die voor het bijhouden van het persoonsregister nodig zijn, waaronder de kerkelijke gezindte. Weigering van deze verplichting is nog steeds strafbaar, ook al vindt momenteel geen vervolging plaats.

Op een brief van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten verklaarde de minister van Binnenlandse Zaken, De Gaay Fortman, dat hij over de registratie van de kerkelijke gezindte met de kerken overleg wilde plegen. Het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond heeft daarop gereageerd met het verzoek bij dat overleg betrokken te worden omdat levensovertuiging niet het monopolie van kerken is, en omdat de registratie van levensovertuiging grote vraagtekens oproept.

De minister heeft daarop inmiddels positief geantwoord, en geeft in zijn brief de mening weer dat „het in de huidige tijd niet meer past, de burger door middel van strafbedreiging te dwingen tot verklaringen over zaken, die zijn persoonlijk gevoelsleven raken en waarmee de overheid, naar veler opvatting, niet van doen heeft.”

Uitgaande van onze opvattingen over de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, zal het hoofdbestuur zich binnenkort beraden over een standpuntbepaling in deze aangelegenheid. In ieder geval maakt deze zaak duidelijk hoezeer levensovertuiging en politiek met elkaar te maken hebben. *Principieel*: als het er bijvoorbeeld om gaat op te komen voor minderheden die op de tocht dreigen te worden gezet. En uit een oogpunt van *belangenbehartiging van buitenkerkelijken*: als bijvoorbeeld verouderde gegevens uit bevolkingsregisters worden gebruikt om konfessionele machtsposities in stand te houden bij de verdeling van subsidies.

Juist omdat het Verbond zich als levensbeschouwelijke organisatie niet partijpolitiek heeft vastgelegd, kan het een principieel en belangenbehartigend geluid laten horen waar partijen als PvdA, VVD en D'66 door de wipositie van het CDA tot compromissen gedwongen kunnen worden.

R.T.

In deze Humanist

- Er komt weer eens een wisseling van de wacht. Zie pag. 2 en 8
- Esperanto als taal voor alle wereldburgers is het onderwerp waarover uit Wageningen drs. G. F. Makkink schrijft op pag. 3
- „Stop de neutronenbom” is een actie-groep die o.a. handtekeningen inzamelt tegen het gruwelijkste wapentuig dat de mensheid ooit heeft bedacht. Zie pag. 7
- Maar de gemeenteraadsverkiezingen in mei a.s. gaan gewoon door en daarover heeft drs. R. A. P. Tielman als voorzitter van het H. Verbond wel het een en ander te zeggen. Op deze pagina en op pag. 4-5

Hoofdbestuur

De vergadering van 7 oktober duurde maar kort. Tot half tien, en dat is in geen jaren voorgekomen. Er waren veel minder actualiteiten dan gewoonlijk, maar één van die weinige was toch heel belangrijk: de melding van (herinnering aan) de informatiedag in Utrecht voor gemeenschaps- en gewestbesturen op zondag 20 november. De besturen horen uiteraard zelf de nadere bijzonderheden, maar waar het wettelijk om gaat is: goed contact. Van staf en hoofdbestuur zullen er de nodige mensen in het Erasmushuis aanwezig zijn om met de gasten- bestuurders te praten en zo nodig dingen op te helderen of opgehelderd te krijgen. **Laat de besturen van gemeenschappen en gewesten hier druk gebruik van maken!**

Nu we financieel weer een beetje gezond aan het worden zijn, steken allerlei wensen – die (veel) geld kosten – de kop weer op. Zaken worden vooral kostbaar als er personeel aan te pas komt. Welnu, de taakgroep wetenschappelijk werk stelt een personeelspost voor, wat ook reeds in de Verbandsraad (van 1 oktober) besproken is. De reactie was wel gunstig, én in de verbondsraad én in het hoofdbestuur, want we doen veel te weinig aan de organisatie van het denkwerk achter het humanisme. Dat is al vijf jaar zo. Maar of de post er komt? Dat zal worden uitgemaakt in de begrotingsbesprekingen van november, als deze wens naast vele andere gelegd kan worden.

De hele vergadering stond trouwens in het teken van de wetenschappelijke kant van humanisme. De emeritus hoogleraar J. C. Brandt Corstius was aanwezig voor de toelichting op, en eventueel de verdediging van, een nota van het Curatorium der Leerstoelen (van de Stichting Socrates) van het Verbond. De heer B.C., ook een oud hoofdbestuurslid, is voorzitter van dit curatorium.

Het is de bedoeling om in een nieuwe aanpak meer voet aan de grond te krijgen in universiteit en hogeschool. Ook om dit te ondersteunen, zou er de reeds besproken functionaris wetenschap moeten zijn. Universiteiten zijn zelden enthousiast om er bijzondere leerstoelen bij te krijgen, die immers werkmogelijkheid verschaft moet

A. J. Wichers, algemeen secretaris en lid van het hoofdbestuur, schrijft regelmatig deze rubriek.

worden. En de nieuwste wetgeving betreffende het universitaire bestuur verschaft ook al geen kant en klare positie.

Brandt Corstius had weinig moeite om in het hoofdbestuur de wenselijkheid van nieuwe actie erkend te krijgen. Er zijn enkele praktische afspraken gemaakt om een begin te krijgen. Hopelijk blijken enkele universitaire deurdangers demonteerbaar.

Voorts werden er enkele benoemingen verricht in de wetenschappelijke taakgroep, zodat de brainstorm daar ook verder aan kan wakkeren.

Nauw aansluitend bij het voorgaande is het onderwerp Humanist. Dit blad is immers ook presentatie en publicatie. De redacteur ad interim, Aart Weiland, deelde zijn werk met enkele verantwoordelijke hoofdbestuursleden. Dit wordt op den duur toch te bezwaarlijk, zodat weer gezocht gaat worden naar een permanent journalist-redacteur, die alle werkzaamheden weer alleen gaat doen.

Dit doet uiteraard niet af aan de waardering voor de interimredacteur, die veel lezers van dit blad wel zullen delen. Er wordt overlegd waar hij, ons over een impasse met de Humanist heengeholpen hebbende, vervolgens bij betrokken kan worden als hij dat wil.

Wichers

Onze kinderen en de dood

Soms denk ik wel eens, dat mensen, die in deze tijd kleine kinderen op te voeden hebben, misschien voor minder pedagogische raadsels komen te staan, dan wij destijds zo'n vijftientig jaar geleden. Als ze tenminste een beetje volgen, wat er zoal aan opvoedkundige lectuur op de markt komt. Zo hoorde ik een paar weken geleden op de Humanistische radio een interview over een scriptie, die ging over kinderen en de dood. Je moet, volgens die scriptie, gewoon met kinderen over de dood praten. Ja, dat heb ik destijds ook wel gedaan, maar beslist niet uit mezelf. Ik kon niet anders.

Zo omstreeks de kleuterschoolleeftijd van onze spruiten, had ik het hoofd vol seksuele voorlichting, want dat moest in die tijd. Bij de geringste aanleiding had ik kunnen losbranden met eitjes en zaadjes en pappies en mammies, die zoveel van elkaar hielden.

Vergeet het maar.

Ze wilden van me weten, hoe je dood gaat, wanneer en waarom en wat ze met je doen, als je begraven of gecremeerd wordt. Ik moest het steeds maar weer vertellen, ze konden er niet genoeg van krijgen en ze waren tuk op dode vogels of muizen, die ze op straat vonden.

Niet ver hiervandaan is een begraafplaats en het kostte me de grootste moeite om ze te leren, dat ze niet bij iedere begrafenisstoet, waarvoor we bij 't oversteken moesten wachten, luidkeels mochten roepen: „Kijk eens, mam, d'r is 'r weer een doodgegaan!“ Ook voelde ik me nogal ongemakkelijk, als ze tegen bezoekers, die in hun ogen oud waren, onomwonden verklaarden, dat hun tijd ongetwijfeld gauw gekomen was. Wat onszelf betreft, wij knipten al niet eens meer met de ogen, als er aan tafel een beetje opmerkte: „Pap, jij gaat het eerste dood, hè, en dan mam en dan wij, van de geboortheid af“. Ze droomden wel eens dat ze mijn man of mij ergens dood zagen liggen, maar in diezelfde droom werden we altijd toch weer levend.

Op een zondagmiddag was ik een eindje gaan wandelen met de kinderen en een buurjongetje. We klommen op een vervallen dijk hier in de buurt en liepen in de richting van de Amstel. Je had een prachtig uitzicht over de landerijen, die er toen nog waren. De kinderen roerden met stokjes in de plakken van de koeien, die zo af en toe op de dijk graasden, ze plukten bloemen en verdwenen in de vieze bunkers, die er nog lagen uit de bezettingstijd.

Een eindje verder keken we van boven af op het kerkhof. „Zie je die stenen daar?“ vroeg het buurjongetje lizig, „daar liggen mensen onder.“ „Slijmerd,“ dacht ik, „daar heb je 't weer.“ En ja, hoor: „Is dat waar, mam?“ vroegen de dochters. „Nee,“ zei ik kribbig. „Wel waar,“ dreinde de jongen, „me moeder zegt het zelf.“

De gedachten kregen een andere richting, want om op de weg te komen moesten we over een hoog hek klimmen, dat met een ketting en een hangslot gesloten was.

De terugweg voerde ons langs het kerkhof. De jongen begon weer en de onzen zegen voor het hek op de knieën, om onder de stenen te kunnen kijken. Ik kocht een ijsje voor ons allemaal en terwijl we verzaligd likkend langzaam verder slenterden, voerde ik de dood maar weer eens ten tonele, met ongelukken en ziektes, de kist, het verdriet, de begrafenis en tenslotte dan zo'n steen op je graf. „Zie je nou wel!“ riep de jongen triomfantelijk, maar de onzen zeiden niets. Ze genoten in stilte. Ze hadden een verrukkelijke middag.

Ans Spigt

Het hoofdbestuur van het H.V. zond op 26 oktober een telegram aan de regering van de Zuid-Afrikaanse Republiek, via de ambassadeur in Den Haag.

PROTESTEREN KRACHTIG TEGEN DE JONGSTE DOOR UW REGERING GETROFFEN DISKRIMINERENDE MAATREGELEN.

Het recht op communicatie

„De vraag naar informatie (. . .) is nauw verbonden met het recht op communicatie, dat, om in het kader van samenwerking tussen de naties geheel te worden benut, tot de erkenning op een gelijke basis dwingt van het recht op kulturele verscheidenheid.”

Deze woorden sprak de directeur-generaal van Unesco op 31 juli van dit jaar tijdens een toespraak die gewijd was aan het studie-onderwerp van Unesco „het recht op communicatie”.

De heer A. M. M'Bow zei verder:

„De nadruk op vrijheid van denken en uitdrukken is beslist fundamenteel, maar we moeten ook de voorwaarden scheppen, die deze zonder discriminatie kunnen verwerkelijken.”

En tenslotte:

„ . . . ik ben er zeker van dat het tegelijkertijd dat respect voor de kulturele verscheidenheid en dat verlangen naar internationale toenadering is, die u bewegen. Daarom spreek ik mijn oprechte en beste wensen uit, opdat de werkzaamheden van uw kongres vrucht zullen dragen . . . ”.

Dit kongres was het 62-ste internationale kongres van de wereld-esperantobond, dat dit jaar in Reykjavík werd gehouden.

Voor de eerste maal in de geschiedenis had een directeur-generaal van Unesco in eigen persoon gevolg gegeven aan de uitnodiging zo'n kongres te bezoeken. Deze bijzondere gebeurtenis en de overtuigende indrukken, die een kongres waar meer dan duizend deelnemers uit de gehele wereld als landgenoten met elkaar verkeren, op hem moet hebben gemaakt, zullen belangrijke ontwikkelingen binnen en buiten

Unesco in gang kunnen zetten.

De reden dat ik in ons blad van deze gebeurtenis melding maak is het feit dat het IHEU ook internationale kongressen houdt en daarbij met taalmoeilijkheden geconfronteerd wordt. De leiding van deze kongressen is herhaaldelijk opmerkelijk gemaakt op het nut van het esperanto, maar is wegens het beperkte aantal gebruikers van deze taal er begrijpelijkerwijs nooit toe overgegaan het esperanto als voertaal te gebruiken. Zij bleven de sterkst verbreide nationale talen gebruiken „bij gebrek aan beter”, d.w.z. omdat gebruik van het betere (esperanto) geen effect zou hebben.

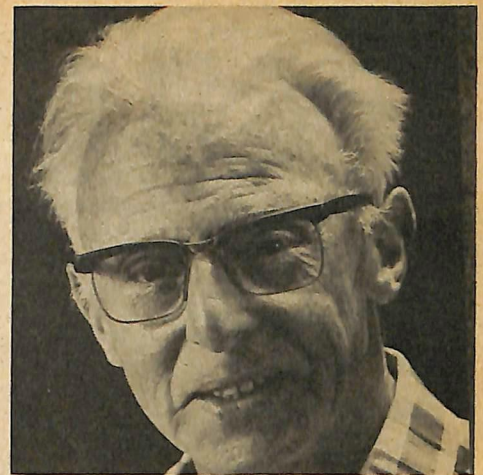
In IHEU-kringen is m.i. echter niet begrepen dat de humanistische mensbeschouwing ertoe dwingt ook aan discriminerend taalgebruik een eind te helpen maken.

Want het gebruik van nationale talen in het internationale verkeer privilegeert sommige volken en stelt andere ten achter. Doet men niets, dan blijft men door de omstandigheden gedwongen ongewild de taaldiscriminatie te handhaven.

Het efficiënte en niet discriminerende esperanto is niet algemeen in gebruik gekomen omdat politici en onderwijs-autoriteiten hebben verzuimd het als eerste vreemde taal voor ieder kind op de scholen verplicht te stellen.

Toch was daar al in 1922 alle aanleiding toe, omdat toen de Volkenbond een zeer gunstig rapport over het esperanto publiceerde.

Door dit verzuim zitten we nu met een steeds groter wordende talenchaos, terwijl bovendien gedacht wordt dat het esperanto heeft afgedaan.

Drs. G. F. Makkink is medewerker van de wereld-esperanto bond en al meer dan 50 jaar esperantist.

In het „gewone” leven was hij vóór zijn pensionering als biologisch onderzoeker verbonden aan een landbouwkundig instituut te Wageningen; sinds 1946 is hij lid van het H.V. en sedert 1973 voorzitter van de gemeenschap Wageningen.

Ook de Europese Commissie is blind en doof voor de merites van het esperanto, hoewel dit een uitweg biedt uit haar omvangrijke taalperikelen en een Europa-van-de-mensen tot stand zou kunnen brengen.

De hoop is nu gewettigd dat Unesco deze uitweg wel ziet. Het internationale humanisme zou van haar kant via haar landelijke organisaties gecoördineerd druk op de regeringen kunnen uitoefenen. Wordt er door onze generatie niets gedaan, dan zal ook de volgende generatie ongewilde taaldiscriminatie moeten blijven bedrijven.

G. F. Makkink

Leven na dit leven

Een vertaling van dr. A. Raymond A. Moody's boek „Life after life” verscheen onlangs bij Strengtholts uitgeverij.

In „Humanist” van 15 juli schreef G. F. Makkink een artikel met enkele citaten uit dit merkwaardige boek onder de titel „Dood gaan- je kunt er niets van navertellen”.

In 140 pagina's worden een aantal „ooggetuigen-verslagen uit het hierna-maals” (zoals de omslag meldt) aan de belangstellende lezer gepresenteerd. Ware ervaringen van mensen tijdens hun klinische dood worden in dit onderzoek beschreven en deze beschrijvingen zijn overwegend positief.

Zij nemen om zo te zeggen de angst voor de dood weg, maar de suggestie die dit boek wekt, n.l. dat deze getuigenissen en dit onderzoek een bevestiging zouden bieden van het geloof, dat er leven is na de dood – die suggestie lijkt mij toch verkeerd.

„Klinisch dood betekent: dood voorzover dat met eenvoudige hulpmiddelen te constateren valt, schrijft mevr. dr. mr. H. A. H. van Till-d'Aulnis de Bourouill, doordat men geen ademhalingsbewegingen meer ziet, geen hartslag kan horen of polsslag voelen.

Deze simpele diagnostiek laat de mogelijk-

heid open dat er nog een uiterst geringe bloedcirculatie en ademhaling plaats vindt. Hierdoor kan nog een geringe doorbloeding van de hersenen in stand blijven, waardoor „op een laag pitje” een beperkte hersenfunctie kan blijven bestaan.

Iemand die „klinisch gezien” (met eenvoudige hulpmiddelen beoordeeld) dood lijkt, kan dus dood zijn maar hoeft nog niet dood te zijn. In het laatste geval kan hij soms weer opknappen of bijkomen, afhankelijk van de omstandigheden van het geval.

Als hij weer bijkomt spreekt men wel eens van „klinisch dood geweest en weer tot leven gekomen”. Hij was echter niet werkelijk dood in de zin dat de geestelijk-lichamelijke (psychosomatische) eenheid voorgoed en geheel verbroken was doordat de hersendood was ingetreden.

In andere woorden: klinisch dood kan hetzelfde zijn als schijndood”.

Makkink schrijft dat een scherpere definitie van de dood nodig is. Mevr. van Till gelooft dat ook. Zij heeft over definitie en diagnostiek van de dood, in gewone en bijzondere gevallen (bijv. vergiftigde en/of beademde patiënten), en voorzover van toepassing in de praktijk van recht en geneeskunde, onlangs uitvoerig gepubliceerd

o.a. in het Ned. Tsch. Geneesk. 1975, nr. 12, p. 453-464.

Hoe interessant de gevallen ook zijn die Moody beschrijft, de conclusie die de arts dr. Kubler-Ross in haar voorwoord trekt, n.l. dat er leven is na de dood, is de mijne niet en vermoedelijk evenmin van de meeste humanisten.

Ook Christenen gaan trouwens steeds minder in een voortbestaan na de dood geloven, zoals uit elke enquête naar geloofsovertuigingen valt af te lezen.

Toch blijft „Leven na dit leven” een waardevol boek, al was het alleen maar vanwege de grote troost die het kan bieden aan allen, die bang zijn om te sterven.

A. Wd.

Humanist

eindredakteur a.i.: Aart Weiland

Gedrukt op kringloop-papier bij Lumax, Utrecht.

Redaktie-adres: Hum. Verbond, Oude Gracht 152, Utrecht. Tel. (030) 31 81 45.

Abonnementsprijs voor niet-leden: f 18,- per jaar t.n.v. Humanistische Pers, postgiro 58, Utrecht.

Gemeenteraadsverkiezingen 1978

Mei 1978 worden gemeenteraadsverkiezingen gehouden. Die verkiezingen zijn ook voor het Verbond van belang.

Gaan plaatselijke konfessionele meerderheden verdwijnen? Hoe staan afdelingen van PvdA, VVD en D'66 ten opzichte van de belangen van humanisten en andere buitenkerkelijken?

Over deze zaken schreven Ila Schoutsen en Rob Tielman een brief aan de besturen van gewesten en gemeenschappen van het HV.

Een bewerking van deze brief verschijnt nu als artikel in Humanist omdat het voor al onze leden van belang is hiervan kennis te nemen. Juist nu, omdat in deze tijd de gemeentelijke verkiezingsprogramma's worden opgesteld en kandidaten kunnen worden voorgedragen. Ook u kunt ervoor zorgen dat humanisten meetellen!

Het Humanistisch Verbond heeft als levensbeschouwelijke instelling om een aantal redenen met de plaatselijke politiek te maken.

In de eerste plaats komen wij vanuit onze levensovertuiging tot een bepaalde maatschappelijke opstelling, zoals die bijvoorbeeld is uitgewerkt in het „Humanistisch Perspektief”. Vanuit deze humanistische bezinning op de maatschappij hebben wij de taak onze ideeën over die maatschappij uit te dragen en vorm te geven.

Als bijvoorbeeld door plaatselijk politiek beleid voor ons fundamentele waarden als verdraagzaamheid en gelijkwaardigheid in het gedrang komen, (zie bijvoorbeeld de zogenaamde niet-jood-verklaringen) dan dienen wij daar ons standpunt tegenover te stellen.

In de tweede plaats is het onze taak de **belangen van humanisten en andere buitenkerkelijken** in het oog te houden. Maar al te vaak gebeurt het dat deze belangen ondergeschikt worden gemaakt aan die van vaak beter georganiseerde konfessionele groeperingen.

De overheid (ook de plaatselijke) dient de levensbeschouwelijke pluriformiteit in onze samenleving te eerbiedigen. Dit dient ook in de besteding van overheids gelden tot uitdrukking te komen.

In de derde plaats dienen de buitenkerkelijke burgers mei 1978 te weten **hoe de verschillende politieke partijen staan tegenover hun belangen**, zodat zij weten waarop zij in dit opzicht hun stem uitbrengen. Het Humanistisch Verbond dient humanisten en andere buitenkerkelijken op de standpunten van die partijen te wijzen, zodat iedereen goed geïnformeerd tot eigen keuzes kan komen.

Welzijnsbeleid

Op het ogenblik wordt het welzijnsbeleid in hoge mate landelijk bepaald. Dit zal in de toekomst meer op provinciaal en gemeentelijk niveau gaan gebeuren. Daarom is het van belang te weten hoe plaatselijke politieke partijen staan tegenover dat welzijnsbeleid.

Twee dingen staan daarbij centraal:

1. het welzijnsbeleid wordt betaald met overheids geld. Dat geld wordt door alle burgers bijeengebracht en moet de bestaande **levensbeschouwelijke pluriformiteit respektieren**.

Als konfessionele welzijnsinstellingen

worden voorgetrokken bij neutrale of buitenkerkelijke, dan dient dat bekend te zijn en vanuit het Humanistisch Verbond bekritiseerd te worden.

2. het Humanistisch Verbond verricht een fors aantal taken op welzijnsgebied: vormingswerk voor volwassenen, samenlevingsopbouwwerk, bejaardenhuisvesting, geestelijke verzorging, en dergelijke.

Terwijl voor kerkelijke activiteiten op dit gebied vaak wel geld beschikbaar wordt gesteld, **krijgt het Humanistisch Verbond slechts zelden hiervoor subsidie**. Ook hier is het gewenst te onderzoeken hoe de plaatselijke politieke partijen hier tegenover staan.

Dikwijls kan goed worden samengewerkt met andere instellingen die ook opkomen voor de belangen van humanisten en andere buitenkerkelijken. Men dient daarbij echter op de hoede te zijn voor zogenaamd neutrale instellingen die feitelijk echter onder konfessionele invloed staan.

Zolang er duidelijke katholieke en protestantse welzijnsvoorzieningen zijn, dient er een even duidelijk buitenkerkelijk alternatief te zijn, en moet de feitelijke kleur van de zogenaamd neutrale instelling bekend zijn.

Onderwijsbeleid

Het Humanistisch Verbond heeft op plaatselijk niveau duidelijk met het onderwijsbeleid te maken. De gemeenten bepalen in hoeverre het geven van **humanistisch vormingsonderwijs** feitelijk financieel mogelijk wordt gemaakt. Mede daarom zal de maartak 1978 van het Steunfonds Praktisch Humanisme en onze radio- en TV-zendtijd vooral op dit h.v.o. gericht worden.

Vaak blijken de plaatselijke politieke partijen niet voldoende op de hoogte van ons h.v.o.-werk.

Ook hier ligt een belangrijke taak voor voorlichting, publiciteit, en het contact leggen met ambtenaren van de afdeling onderwijs.

En er is nog iets anders.

Het dalend kindertal maakt inkrimping van onderwijsvoorzieningen noodzakelijk. Nu al is tweederde van ons onderwijs konfessioneel, terwijl slechts éénderde dit op prijs stelt (zie onderzoek van de Vereniging voor Openbaar Onderwijs).

Het gevaar is groot dat straks het openbaar onderwijs wordt ingekrompen terwijl kon-

fessionele instellingen een monopoliepositie kunnen krijgen (zie onze TV-uitzending van 25 september j.l.).

Samenwerking met de Vereniging voor Openbaar Onderwijs en de Vereniging van Samenwerkingsscholen is geboden om de **plaatselijke pluriformiteit** op onderwijsgebied te waarborgen.

Ook hier worden uitspraken van plaatselijke politieke partijen van groot toekomstig belang en zou de H.V.-gemeenschap moeten weten wat de plaatselijke wethouder van onderwijs beoogt.

Plan mei 1978

Gezien al deze zaken worden de gemeenteraadsverkiezingen van mei 1978 voor ons van groot belang. Dit geldt met name voor gebieden waar de ontkerkelijking goed op gang is gekomen (Noord-Brabant, Limburg) en waar de konfessionelen machtsposities proberen te behouden (b.v. Veluwe, Zeeland).

Maar ook elders is de konfessionele macht vaak onevenredig aan het percentage kerkelijken in zo'n gemeente. Vaak gaat het hier om historisch gegroeide machtsposities.

Plaatselijke verkiezingen kunnen een goede graadmeter zijn voor verschuivingen. We hebben in het verleden gelukkig al vele malen gezien hoe door samenwerking van PvdA, VVD en D'66 op plaatselijk nivo de bevoorrechtiging van bepaalde christelijke instellingen en opvattingen kon worden doorbroken ten gunste van een gelijkwaardige behandeling van alle burgers ongeacht hun levensovertuiging (zie kader: „uit het hoofdbestuur”, pag. 5).

Humanisten kunnen daaraan een steentje bijdragen als lid van of via hun stem op een bepaalde politieke partij.

Ook voor het HV ligt hier een taak. Niet door zich partijpolitiek vast te leggen: dat kan en wil het HV als levensbeschouwelijke organisatie niet doen.

Wél door informatie te geven over de standpunten van politieke partijen ten aanzien van bijvoorbeeld de belangen van humanisten en andere politieke partijen. Ook door die partijen met onze standpunten te confronteren, bv. als het gaat om de positie van het openbaar onderwijs of de humanistische geestelijke verzorging in gemeentelijke ziekenhuizen.

Ter voorbereiding van onze activiteiten in het voorjaar, vinden vanaf eind november regionale bijeenkomsten plaats in het zuiden, noorden, oosten en westen van ons land.

Voor deze regionale bijeenkomsten worden **kontaktpersonen** uitgenodigd, aan te wijzen door de plaatselijke besturen.

Op die bijeenkomsten wordt bekeken wat er plaatselijk aan activiteiten kan worden ontwikkeld. In ieder geval zal er op worden aangedrongen dat de plaatselijke politieke partijen worden gevraagd om een **standpuntbepaling** ten aanzien van een aantal praktische knelpunten (zie elders op deze pagina's).

Deze standpunten kunnen dan op enigerlei wijze ter kennis worden gebracht aan de

Rob Tielman

leden, bijvoorbeeld via het **plaatselijk ledenblad**, of via een **forum** waarvoor plaatselijke politici worden uitgenodigd. In maart, april en mei 1978 zullen de algemeen voorzitter en de landelijk vormingswerker beschikbaar zijn op 20 dinsdag- en donderdag-avonden voor dergelijke plaatselijke politieke forum-avonden. Zulke publiciteit kan belangrijk zijn. Door middel van de kontaktpersonen worden de besturen op de hoogte gehouden en door middel van „Humanist” hopen wij u te blijven informeren.

Ila Schoutsen
Rob Tielman

Wat deed het u?

Het laatste nummer van „REKEN-SCHAP”, het driemaandelijkse tijdschrift voor wetenschap en cultuur van het Humanistisch Verbond, opent met een artikel van drs. R. A. P. Tielman over de discriminatie van homoseksuelen.

In Nederland bestaat weliswaar geen **wettelijke** achterstelling meer, maar, zo schrijft de voorzitter van het H.V. „toch worden homofiele relaties (evenals concubinaten) nog op velerlei manieren achtergesteld. Pogingen van PvdA-, VVD- en D'66-zijde om daaraan iets te veranderen stuiten op hevige weerstand van de confessionele partijen”.

Prof. dr. B. W. Schaper doet voorts in genoemd blad een poging, zoals hij zegt, tot herwaardering van de Oktoberrevolutie in Rusland. Nu deze socialistische omwenteling 60 jaar oud is, kan men in het licht van al wat daarna in de wereld is gebeurd, een nieuw oordeel verwerven over de historische betekenis van de Bolsjewistische machtsverovering in Oost-Europa. Wat betreft realisering van de indertijd nagestreefde rechten en vrijheden van de gewone man en vrouw, zeg maar van het humanisme, komt Schaper tot een sombere conclusie.

In dezelfde uitgave van rekenschap geeft Annie Romein-Verschoor een meer persoonlijk getinte visie op de russische revolutie, zoals die haar weerslag en nagalm in ons land vond bij een groep intellectuelen. Zij geeft zich rekenschap van haar eigen

Uit het hoofdbestuur

Gemeenteraadsverkiezingen 1978

Een standpuntbepaling t.a.v. een aantal praktische knelpunten.

Het Humanistisch Verbond heeft niet alleen landelijk, maar ook plaatselijk te maken met de belangen van buitenkerkelijken.

Het Humanistisch Verbond komt op voor die belangen, omdat het ervan uitgaat dat ieder Nederlander recht heeft op een aantal voorzieningen ongeacht zijn of haar levensbeschouwelijke achtergrond. Achterstelling op grond van levensovertuiging is onaanvaardbaar, ook op gemeentelijk niveau.

Hieronder worden enkele voorbeelden gegeven die van belang zijn in verband met de komende gemeenteraadsverkiezingen.

1. De wet op het Lager Onderwijs schrijft voor dat er naast het godsdienstonderwijs ook ruimte dient te zijn voor humanistisch vormingsonderwijs (hvo) op openbare scholen.

De vraag of dit hvo echter feitelijk ook gegeven kan worden, hangt in sterke mate af van de bereidheid van de Gemeente daar een redelijke vergoeding tegenover te stellen. Indien blijkt dat van de zijde van de ouders daarvoor belangstelling bestaat, dient het verstrekken van hvo (net zoals godsdienstonderwijs) feitelijk mogelijk gemaakt te worden.

2. Als een Gemeente ziekenhuizen of bejaardentehuizen beheert, dient deze erop toe te zien dat de kerkelijke geestelijke verzorging niet bevoorrecht wordt maar iedere burger die geestelijke verzorging krijgt waar hij of zij recht op heeft.

Daar waar de humanistische geestelijke verzorging als alternatief aangeboden wordt, blijkt deze door ongeveer één derde der betrokkenen gekozen te worden (zie b.v. de gevangenis en de strijdkrachten).

3. Vaak baseren gemeenten hun beleid ten aanzien van levensovertuigingen op verouderde of gebrekkige statistische gegevens. De gemeentelijke statistische bureaus en instellingen dienen bij hun onderzoek of registratie niet naar „godsdienst” te vragen, maar naar „levensovertuiging” en daarbij naast de godsdienstige antwoordalternatieven ook „humanist” te vermelden.

4. In het gemeentelijk subsidiebeleid mag geen sprake zijn van bevoorrechtiging van confessionele instellingen op b.v. het gebied van het welzijnswerk.

5. Bij de benoeming in openbare ambten dienen buitenkerkelijken niet achtergesteld te worden.

6. Gemeenteraadsvergaderingen dienen niet te worden geopend of gesloten met gemeenschappelijk gebed. Iedere verbinding tussen gemeentelijke overheid en één bepaalde levensovertuiging dient te worden vermeden uit oogpunt van een gelijkwaardige behandeling van de verschillende levensovertuigingen van alle burgers.

7. Gemeentelijke verordeningen (b.v. de politie-verordening) dienen de persoonlijke vrijheid en verantwoordelijkheid en het recht op privacy niet aan te tasten. Het sluiten van sportvoorzieningen op zondag en onnodige verbodsbepalingen zijn voorbeelden van bevoogding die dienen te verdwijnen.

8. De bevordering van huisvesting voor niet-gezinshuishoudens dient door de gemeenten ter hand te worden genomen overeenkomstig de nota-Van Dam. Dit houdt in dat alleenstaanden en ongehuwd samenwonenden ook recht krijgen op aangepaste huisvestingsvormen.

9. Bij teruglopen van het aantal leerlingen moet voorkomen worden dat het openbaar onderwijs wordt benadeeld vergeleken bij het bijzonder onderwijs.

ervaringen en in de titel van haar verhaal komt de toespitsing op het persoonlijk-emotionele tot uiting: WAT DEED HET U?

Prof. dr. J. C. Brandt Corstius herdenkt de dichter Herman Gorter, die een halve eeuw geleden stierf.

A. E. Steenge schrijft een voortreffelijk althans mij persoonlijk zeer aansprekend verhaal over **economie en milieu**, waarin hij onder andere afrekent met de werkgelegenheid als chantage-argument om milieu-vervuilende productieprocessen toe te laten.

Last but not least de boeiende „notities van een lezer”, waarin Piet Spigt o.a. over Rousseau (overl. 1778) en over de beroemde Amerikaanse psychiater Harry Stack Sullivan schrijft.

De anti-neutronenbomverklaring van het Hoofdbestuur ontbreekt helaas, maar afgezien daarvan: een uitstekende publikatie.

De neiging om te gaan citeren onderdrukkend deel ik U nog mee, dat dit nummer van Rekenschap f 7,- en een kalenderjaar-abonnement f 27,50 kost. Giro 58.22.93 ten name van de Humanistische Stichting Socrates.

A. Wd.

Rotterdam

Kerngroep geestelijke verzorging en hulpverlening

Op donderdag 24 november is er weer bespreking van een stuk van Hans Roggeveen. We bespreken:

Wat is en kan de betekenis zijn van stiltes in het individuele gesprek, b.v. een hulpverleningsgesprek.

Uit het stuk:

In de hulpverleningssituatie kan het voorkomen dat er ineens een stilte valt. Deze stilte kan door beide personen als hinderlijk of bedreigend ervaren worden.

Als we het zelf als hinderlijk ervaren is onze reactie misschien dat we deze stilte willen opvullen, en dat doen we dan soms of misschien dikwijls door de cliënt vragen te stellen die meer van informatieve aard zijn, of we snijden een nieuw onderwerp aan. Dit heeft consequenties voor het klimaat tussen de hulpgever en de cliënt.

Door het stellen van de verkeerde vragen of het veranderen van onderwerp kan het best wel eens gebeuren dat een doordenkingsperiode van de cliënt doorbroken wordt en hij ineens vanuit zijn innerlijke beleving naar de reële buitenwereld wordt getrokken.

Stiltes zouden we kunnen zien als een bezinning van alle dingen die gezegd en geuit zijn. Het doordenken en het voelen van alle aspecten roept dikwijls een stilte op. De avond begint om 20.00 uur, Provenierssingel 48.

Iedereen die actief is in de hulpverlening of dat wil worden kan komen!

Het stuk wordt toegestuurd naar de leden van de kerngroep.

Geïnteresseerden kunnen het stuk aanvragen bij:

Elly Reyenga of Beatrix Droppert Humanistisch Centrum 010-650916 ma/di/wo.

Vóór de genoemde datum hopen wij u echter te zien op donderdag 17 november. Dan spreekt Casper Vogel hoofd van de Radio/TV van het H.V. over Humanisme en Creativiteit. Inl.: Aad Bustraan tel. 010-502261.

Hilversum

Over het onderwerp „Humanisme en arbeid” zal op dinsdag 15 nov. een avondbijeenkomst plaats vinden in de lounge van hotel „Het Hof van Holland”. Het is een bijdrage van de themagroep met die naam. Evt. inlichtingen bij de sekretaris G. van der Leij, Otto'slaan 2, tel. 40748.

Haarlem

Kursusavonden humanistisch perspectief

Eerste kursusavond: donderdag 3 november „Coninckshoek”.

Onderwerp: „Maatschappelijke goederen behoren rechtvaardiger verdeeld te worden.”

Tweede kursusavond: donderdag 24 november „Lion d'Or”.

Onderwerp: „Samenleef- en woonvormen voor optimale ontplooiing.”

Bussum

13 november om 10.30 uur komt de zondagmorgense contactgroep bijeen op R. Feithlaan 12 te Bussum. Op hetzelfde adres donderdagavond 17 nov. de gespreksgroep. Inl. tel. 02159 - 18232.

Wassenaar

Woensdag 9 november spreekt de heer J. C. M. Grep over het onderwerp „Modern Socialisme, waarheen?”

Plaats: ten huize van de fam. Oosthoek aan de van Naeltwijckstraat 3. Om 8.15 uur wordt begonnen

Amstelveen-Buitenveldert

Communes en Communebewegingen

Op donderdag 10 november a.s. organiseert het Humanistisch Verbond afd. Amstelveen-Buitenveldert een avond over Communes en Communebewegingen.

Mw. Crammwinckel-Weeda, die op dit onderwerp gepromoveerd is, zal de avond inleiden. Daarna is er gelegenheid om vragen te stellen en te discussiëren.

Plaats: M.O.C., Lindenlaan 75, Amstelveen. Aanvang 20.00 uur.

Gemeenschappen houden samen weekend

Op 24 en 25 september werd een weekend in het August Reitsmahuis te Hoek van Holland gehouden. Deze bijeenkomst van de Rotterdamse en Amsterdamse gemeenschappen werd door ca. 50 deelnemers meebelevd, waarbij ook Groningen, Den Haag en Utrecht hun inbreng hadden.

Graag wil ik aandacht besteden aan de 5 discussie-groepen waarvoor de onderwerpen door Ila Schoutsen werden aangedragen, terwijl zij later de algemene discussie op haar puntige wijze wist te leiden.

Het verzoek aan de 5 groepen was – uitgaande van het gezichtspunt der konsument – ieder één der volgende punten te bespreken teneinde na te gaan wat wij als individuele personen wel aan deze zaken zouden kunnen doen. De onderwerpen waren:

- A. het rollenpatroon man/vrouw
- B. de politiek
- C. het voedingspakket
- D. de verpakking
- E. het Hum. Verbond.

Een zeer uitvoerige opdracht dus, waarbij uiteraard in een 3 kwartier durende gespreksronde veel te weinig tijd aan deze onderwerpen kon worden besteed zodat lang niet alles uit de verf is gekomen. (De uitwerking van deze vijf punten, hoe interessant ook, moet vanwege plaatsgebrek door de redactie uit dit verslag geschrapt worden).

Een ander waardevol gebeuren was de inleiding van Jack Tsang over creativiteit met de daaraan verbonden gezamenlijke praktische oefening. Hierbij bleek dat het vaak moeilijk is scherp naar een ander te luisteren – zonder visueel contact – teneinde het gesprokene in tekening te brengen. Bijzonder leuk was het de creativiteit en diens gevolge de fantasie van een ander te verwoorden, terwijl ook het uitwerken van een basis-tekening van één der deelnemers door anderen tot verrassende resultaten leidde.

Een geslaagd weekend!

Kees Bouman.

Eerbied voor het leven

In uw blad van 15 aug. j.l. heb ik met grote interesse gelezen over de eerbied voor het leven (en de dood).

Daar ik zelf R.K. ben en nog wel van de z.g. oude stempel doe ik U mededeling, dat ik met steeds meer eerbied en aandacht uw blad lees.

Mijn respect voor een Humanist groeit gestaag, en doet mij met schaamte zien naar mijn mede-Christenen, die zich R.K. noemen. Van uw humane overtuigingen ben ik zeer onder de indruk gekomen. Vooral nu ik lees over eerbied voor leven (en dood) en over orgaantransplantatie wil ik een paar opmerkingen maken.

Wat euthanasie betreft: in mijn 19-jarige

diensttijd als verpleger heb ik nog nooit meegemaakt dat een mens zich gelukkig of blij voelde als zijn leven nog weer enkele dagen werd verlengd. Eerbied voor het leven hebben betekent daarom ook: eerbied hebben voor de dood als die zijn intree doet.

Niet voor enkele dagen uitstellen door allerlei ingrepen.

Niet trots zijn op onszelf als wij weer een dier hebben afgeslacht om het leven van een medemens voor een poos te verlengen. Want wij kwellen onze medemens door hem een ander hart te geven. We laten hem daardoor twee maal sterven.

Maastricht, Fr. Hooymaayers

Vrij of vogelvrij

Len de Schipper vraagt in Humanist van 15 oktober een korte-termijnoplossing in verband met haar ervaring in het wekken van verbazing dat ze alleen een voetrechtspraak maakt en dat mannen die verbazing omzetten in een projectie dat zij „dus” iets van de mannen verwacht en zich dienovereenkomstig gedragen.

Len schrijft: als vrouw word je blijkbaar geacht iedereen ter beschikking te staan en als je alleen bent, kan je dat alleen maar noodgedwongen zijn. Waar ligt dit toch aan? Waarom worden mannen alleen veel meer met rust gelaten?

Ik ben 57 jaar en trek bijna ieder jaar met een lichtgewicht kampeeruitrusting een weekje door Nederland en ontmoet als man bijna altijd dezelfde verbazing dat je alleen bent.

Dan vraag ik me af of dat komt omdat ik geen jonge knul meer ben, m.a.w. of ik niet voldoe aan het verwachtingspatroon. Ouderen doen zo iets immers niet en in het geval van Len: vrouwen doen zo iets niet. De mens is een gedragsdier en heeft gedragsverwachtingen van de mensen waar hij mee in aanraking komt. Hoe meer patroonsgedrag in een samenleving hoe meer verbazing bij afwijking van dat patroon.

Als iemand van het patroonsgedrag afwijkt moet hij verbazing verwachten. Als ik geen verbazing opwek dan stel ik vast: de humanistische levensopvatting wint veld en

ben dan daarover een beetje verheugd. De vrouw of dochter van de campingbeheerder heeft mij nimmer benaderd zoals Len benaderd is door haar campingbeheerder.

Len is niet vrij, maar vogelvrij.

De man is seksueel aanvallend, dat is een biologisch gegeven. De vrouw kruist zijn pad en dan staat onze campingbeheerder voor de tent van Len. De campingbeheerder wordt niet belemmerd door beschouwingen van humanistische aard, doch reageert direct, wat we noemen primitief.

Len moet met haar 41 jaar toch wel de ervaring hebben dat vele mannen seksueel nog primitieve wezens zijn en dat zij met haar „afwijkend” gedrag dit seksueel aanvallen uitlokt.

Uitlokt is geen goed woord, dat houdt bewustheid in. Beter is: tot gevolg kan hebben.

Op allerlei terreinen van het maatschappelijk verkeer kunnen we bij afwijking van patroonsgedrag problemen verwachten, welke we met ons verstand en gevoel moeten proberen te verwerken.

Hoe meer mensen afwijken van het algemene patroonsgedrag en de gedragsverwachtingen van de ander, hoe sneller een samenleving zich ontwikkelt met mensen die zich verantwoordelijk weten voor hun eigen gedrag.

De oplossing voor Len? Doorgaan zoals ze zich heeft gedragen.

Amsterdam, Eddie Hagen.

Dierendag

Op de voorpagina van de „Humanist” van 1 oktober 1977, lasen wij o.a. de volgende zin:

... „daarom doen we Dierendag af met een grappige foto.”

Dit heeft ons zeer teleurgesteld. Juist van het Humanistisch Verbond hadden wij wel iets geheel anders verwacht.

De dieren zijn onze medeschepselen, waarvoor wij mensen verantwoordelijk zijn. Maar wat doen wij?

Wij martelen; bio-industrie, onnodige vivisectie-proeven, jacht als sport, sportvisserij, vogelmoord, de wrede methodes bij de ruitersport, de wrede martelingen voor het verkrijgen van bont, honden en poezen worden afgedankt als „dingen”. En daarom is ook het onderwerp „Dierendag 4 oktober” van belang, van zeer groot belang geworden.

Wij denken wel in de allerlaatste plaats op Dierendag aan een grappige foto!

Deventer, A. Overduin-Noordenhout
Namens de landelijke werkgroep „Dier in nood” en de Belangen-groep „Rechten voor al wat leeft”.

Beste mensen,

Het is mij opgevallen dat de **Humanist** van 15 oktober bijzonder interessant was. Ik was het met de meeste artikelen eens en wil u feliciteren met de vooruitgang, die de laatste tijd te constateren is. Ga zo voort mijne heren en dames!

Den Haag, Ir. J. A. Nijholt

(ingezonden)

Volkspetitie „Stop de neutronenbom”

Op 19 augustus j.l. is het Initiatief „Stop de neutronenbom” van start gegaan. Een 130-tal bekende Nederlanders namen het initiatief tot een campagne tegen productie

en invoering van de neutronenbom. Er werd een verklaring uitgegeven met een oproep tot adhesie. De tekst van de verklaring is afgedrukt op pag. 8

Binnen 6 weken leverde de campagne al 20.000 adhesies op van personen uit bijna alle lagen van de bevolking en een reeks politieke partijen; en van verschillende levensbeschouwelijke achtergrond.

Op een vergadering van initiatiefnemers en kontaktpersonen uit de inmiddels in tientallen gemeenten, buurten, regio's, provincies gevormde werkgroepen van het initiatief op 30 september j.l. werd besloten de adhesie-campagne om te zetten in een **volkspetitie Stop de neutronenbom**.

Hierin is de verklaring waarmee al gewerkt werd het uitgangspunt. De handtekeningen zullen worden overhandigd aan de Staten-Generaal.

Binnen 3 weken is het aantal handtekeningen al aangegroeid tot 60.000! Het gaat hard. Bij de ondertekenaars vindt men bekende politici als Marcus Bakker, Henk Hoekstra, Ien van de Heuvel, Harry van den Bergh en Ria Beckers.

Naast het verzamelen van handtekeningen, wordt ook een Nationaal Forum Stop de neutronenbom georganiseerd op 19 novem-

Radioprogramma's

Hilversum 1, zondag 9.30-10 uur

Zondag 6 november

Aktualiteiten

Samenstelling: Rina Spigt

Presentatie: Karel van de Graaf

Zondag 13 november

„Help, ik drink niet meer mee!”

Sociaal drinken van alcohol wordt voor heel wat mensen langzamerhand een probleem.

Samenstelling: Rina Spigt

Presentatie: Karel van de Graaf

zondag 20 november

Aktualiteiten

Samenstelling: Rina Spigt

Presentatie: Karel van de Graaf

ber, in het Koninklijk Instituut voor de Tropen te Amsterdam.

Hier zullen diverse bekende sprekers het woord voeren voor genodigden en afgevaardigden van de werkgroepen uit het land.

In het hele land worden verder op grote schaal affiches, stickers en het N-bulletin verkocht, en wordt er met financiële steunlijsten gewerkt.

Amsterdam, Nico Schouten

Initiatief „Stop de neutronenbom”

In brede kringen van ons volk heerst grote ongerustheid over de neutronenbom, die vanuit de Verenigde Staten toegevoegd dreigt te worden aan het reeds bestaande atoomwapen-arsenaal.

De neutronenbom is een wapen, dat door middel van neutronen-straling zeer snel levende wezens doden kan zonder dat tegelijkertijd veel schade wordt toegebracht aan materiële goederen, zoals gebouwen, wegen, fabrieken, bruggen e.d.

Een Amerikaanse senaatscommissie verklaarde kort geleden dat het doel van het nieuwe wapen is om de gevolgen van de schokgolven te verminderen, terwijl op deze manier toch het aantal gewenste doden bereikt wordt. Duidelijker kan het niet.

De neutronenbom is het meest sinistere en speciaal op mensenverdelging gerichte wapen, dat tot nu toe ontworpen is, en voor gebruik gereed gemaakt wordt. Niemand kan in onverschilligheid afwachten, nu én in de Verenigde Staten én in de andere NAVO-landen pogingen worden aangewend om het wapen als „aanvaardbaar” te introduceren. Ook een Nederlandse regering heeft hiermee te maken en dient geen enkele onduidelijkheid te laten bestaan over haar positie in dit vraagstuk van leven en dood.

De introductie van de neutronenbom zou

tot gevolg hebben dat de atoomdrempel wordt verlaagd, dat wil zeggen dat het gevaar van atoomoorlog toeneemt en de atoomwapenwedloop en de bewapening in zijn geheel worden opgejaagd.

Ondergetekenden wijzen vanuit hun eigen verantwoordelijkheid een dergelijke ontwikkeling, die de vrede in de wereld bedreigt en ook ons land aan nieuwe gevaren zal blootstellen, met beslistheid van de hand.

Vandaar het initiatief „Stop de Neutronenbom”.

Dit initiatief is er op gericht in Nederland acties te ondernemen tegen de neutronenbom, manifestaties en conferenties te organiseren, alsmede een ruime informatie te verschaffen over alle internationale en nationale aspecten rond dit vernietigingswapen en over de activiteiten, die landelijk zowel als plaatselijk zullen worden voorbereid.

De initiatiefnemers roepen een ieder op zich uit te spreken tegen de neutronenbom, adhesie te betuigen met deze doelstellingen en zich in te spannen voor het ontwikkelen van een brede beweging onder ons volk.

Secretariaat „Stop Neutronenbom”
N. Schouten, Derde Hugo de Grootstraat
16, Amsterdam. Tel. 020 - 863988.
Postgiro t.n.v. N. Schouten 1956719

Afscheid redacteur

Zoals u in het Hoofdbestuursverslag op pag. 2 kunt lezen zal er binnenkort een einde komen aan mijn periode van „eindredacteur a.i.” Op 7 oktober besloot het HB, gehoord de redactieraad, mijn aanstelling niet te prolongeren. Aan de journalistieke en lay-out-technische eisen heb ik als amateur te weinig voldaan.

Jammer, want ik redigeerde „Humanist” met plezier en toewijding. Ik meende zelfs, dat ik het er niet eens zo gek af bracht, maar vaklieden die er beter en ook objectiever over kunnen oordelen, denken daar anders over.

Moge het HV spoedig een goede beroepskracht kunnen aantrekken om van „Humanist” te maken wat het m.i. toch wezen moet: een prettig leesbaar ledenblad voor en door de leden, met gevarieerde inhoud in humanistische geest.

Teneinde geen gat te doen vallen in het regelmatig verschijnen van „Humanist” heb ik beloofd om het redacteurschap tot 1 januari te blijven vervullen.

Dank aan allen, die mij met brieven, artikelen, goede adviezen of op andere wijze geholpen hebben.

Aart Weiland

Gedicht of Gebed

Inplaats van het gebruikelijke gedicht plaats ik deze maal een moraliserend, maar toch geestig „gebed”. Diverse lezers hebben het mij maanden geleden al toegezonden. Ongetwijfeld bestaan er Humanisten, die dit „gebed” best eens tot zichzelf kunnen richten, evenals de redacteur.

Gebed voor de middelbare leeftijd

Heer, U weet beter dan ikzelf, dat ik ouder word.
En dat er een dag komt, dat ik oud zal zijn.
Bewaar me voor de noodlottige gewoonte te denken, dat ik over ieder onderwerp bij iedere gelegenheid mijn mening moet geven.

Verlos me van de neiging andermans zaken op te knappen.
Help me om bedachtzaam te zijn en niet humeurig; behulpzaam maar niet bazig.
Weerhoud me ervan eindeloze bijzonderheden te vertellen, geef me vleugels om snel ter zake te komen.

Verzegel mijn lippen wat betreft mijn pijnen en kwaaltjes. Ze worden erger en met het klimmen der jaren neemt de lust toe ze steeds weer voor anderen te repeteren.

Ik durf niet te vragen om een beter geheugen, maar wel om een toenemende nederigheid en minder zelfverzekerdheid, als mijn geheugen in strijd schijnt te zijn met het geheugen van anderen.

Leer me de kostelijke les, dat ik me zo nu en dan ook weleens kan vergissen.
Laat me een beetje lief mogen blijven; niet een zuur, oud mens, maar iemand, die prettig en gemakkelijk is in de omgang.

Geef me het vermogen iets goeds te zien op onverwachte plaatsen en leer me talenten te ontdekken in mensen, in wie ik dat niet verwacht had.

En laat me, o Heer, ze dat dan ook eens vertellen.

Amen

HUMANISTISCH VERBOND

Voor de redactie van ons veertiendaags ledenblad HUMANIST (8 pagina's, formaat 29 1/2 x 21) zoeken wij, liefst per 1-1-1978, een

40% part-time redacteur/trice

die zelfstandig de gevarieerde informatie van de leden verzorgt. De nadruk ligt daarbij meer op redigeren, dan op schrijven.

Vereisten:

- journalistieke bekwaamheid
- organisatievermogen
- goede contactuele eigenschappen
- humanistische gezindheid
- (bij voorkeur) woonachtig in Utrecht of omgeving.

Salaris-indicatie: f 1.200,— à f 1.400,— per maand.

Gaarne schriftelijke sollicitatie aan de Directeur van het Humanistisch Verbond, Postbus 114, Utrecht (die desgewenst ook nadere informatie verstrekt).
Telefoon (030) - 31 81 45.